

Romano Lil Romski List

številka 4 - Junij 2013

Revijo izdaja Romski Informativni Center
Anglunipe, Ljubljana

Spremljajte nas tudi na spletu:
www.anglunipe.si

ogledajte si našo
spletno stran!

Romski List - Romano Lil
leto 2013 / številka 4

Vse pravice pridržane: Društvo Romski informacijski in znanstveno-raziskovalni center Slovenije - Anglunipe, Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana
<http://www.anglunipe.si>
drustvo.anglunipe@gmail.com

Zveza Romske Skupnosti Umbrella - Dežnik
Litijska cesta 81a, Ljubljana, Slovenija

&

Odgovorni urednik: **Haris Tahirović**
Likovni urednik: **Sebastian Žetko**
Lektor: **Maja Jelenc**

Tisk: Kopilab d.o.o.

Fotografija na naslovnici (creative commons licenca): <http://www.flickr.com/photos/72213316@N00/5918654167/sizes/o/in/photostream/> (12. 6. 2013)

ISSN: 2232 - 3678

ROMANO LIL je vpisan v razvid medijev pri MK pod številko: 1667

Vse pravice pridržane. Kakršnokoli razmnoževanje je dovoljeno samo ob privolitvi avtorjev.
Romano lil je podprl MNZ, Služba za narodnosti, MOL Urad za mladino in Ministrstvo za kulturo.

Revija je brezplačna!

Uvodnik

Pozdravljeni v četrti izdaji romskega lista. Dve leti je minilo odkar sem pričel sodelovati z romskim društvom Anglunipe iz Ljubljane in v teh dveh letih sem sem dobil veliko pristnih vtisov o življenju in kulturi Romov, ki pa so precej drugačni od tistih, ki jih dobimo ob spremljanju medijev in novic, kjer se romska kultura ponavadi omenja v povezavi do problematike življenja romov v Sloveniji. Romi so se v mojih očeh izkazali kot prijazni, prevsem pa topli in čutni ljudje od katerih nisem nikoli dobil občutka, da bi me obravnavali drugače, ker izgledam drugače kot oni.

Pred dvema leti mi je Haris Tahirović, 'šefe' društva Anglunipe Ljubljana, ko sem bil še študent z razmeroma malo izkušnjami, ponudil, da bi oblikoval logotip za društvo in oblikoval prvo izdajo romskega lista. Ponudbo sem z veseljem sprejel in oblikoval sem logotip, ki ga še danes ponosno pokažem kakšnemu potencialnemu naročniku in za katerega sem bil tudi pošteno plačan. Dobil sem tudi lepo izkušnjo vpogleda v kulturo, ki ima sicer svojo

močno identiteto, vendar je vedno pogojena s spremembo - rdeča nit romske kulture je namreč ravno potovanje in posledično je kot kultura izjemno prilagodljiva glede na okolje v kateremu se razvija. To je svojevrstna posebnost romske kulture in med drugim jo moramo ravno zato sprejemati še naprej. Prepričan sem, da se lahko skozi medkulturni dialog veliko naučimo drug od drugega, obenem bomo pa vsi lepše živeli če se bomo dobro razumeli in če bomo imeli vsi kar se da enakovredne pogoje, da si uredimo srečno in varno življenje.

Zaključil bi z mislijo, ki je bila v časih naše bivše skupne države pogosto prisotna med ljudmi, in se mi zdi danes še toliko bolj aktualna zaradi krize v kateri se nahajamo - če se bomo spoštovali kot bratje in delovali enotno lahko premagamo vse. Tudi to (moralno-ekonomsko) krizo.

Prijetno poletno branje vam želim,
Sebastian Žetko, oblikovalec ☀

Kazalo

str. 1 - Uvodnik

str. 5 | Mali-nogometni turnir v Štepanjskem naselju

str. 6 | 3. mesto literarnega natečaja „Brez meja“

str. 7 | Pesem Trag

str. 7 | 2. mesto literarnega natečaja „Brez meja“

str. 8 | 1. mesto literarnega natečaja „Brez meja“

str. 7 | Pesem Romi

*str. 10 | Študijski obisk mladih iz držav eu in jugo-zahodne
Evrope v Ljubljani*

*str. 11 | Dobrodelna prodajna razstava za socialno ogrožene
družine*

*str. 13 | Osrednja prireditev ob svetovnem dnevu romov v
Ljubljani*

str. 14 | Študijski obisk delegacije Ecri v Sloveniji

str. 16 | Literarni večer »Brez meja«

str. 16 | Koncert ob dnevu romov

str. 17 | Izbrisani ostajajo med Slovenijo in Evropo

*str. 18 | Komisija DZ-ja za človekove pravice: Nujno je urediti
bivanjske razmere Romov*

str. 19 | Napovedujemo izdajo dveh novih knjižnih pridobitev

str. 20 | Zveza romske skupnosti slovenije Umbrella - Dežnik

str. 21 | Znane osebnosti

str. 22 | Kuharski kotiček

Mali-nogometni turnir v Štepanjskem naselju

Sekcija: Šport

Pripravila: Maja Jelenc, 18.05.2013

Četrtna skupnost Golovec je v sodelovanju z organizacijo Društvo romski informacijski in znanstveno raziskovalni center Slovenije- Anglunipe že tretje leto zapored organizirala mali-nogometni turnir, ki je namenjen predvsem medkulturnemu druženju v športnem duhu.

Napoved vremenoslovcev ter pogled v nebo na dan turnirja ni bilo nič kaj obetavno. Črni oblaki so bdeli nad Ljubljano, deževalo je cel teden, samo največji optimisti smo verjeli, da nogometna tekma bo ... Tik pred začetkom turnirja pa je posijalo sonce, začeli so prihajati prvi tekmovalci in vse je bilo jasno, da turnir bo.

Žreb, ki je bil izpeljan v četrtek zvečer (16.05.2013), je poskrbel za zanimive tekme, kjer smo gledalci lahko uživali ter navijali za svoje moštvo. Tekme so se odvijale korektno, tako da sodniki niso imeli prav posebnega dela (no ja, če odvezamemo par kritičnih situacij ter

finalnih tekem, kjer je odločala vsaka malenkost). Fantje so pokazali veliko znanja, spretnosti predvsem pa dobre volje ter dokazali, da so pravi borci. Nekaterim se je uspelo prebiti naprej, drugim ne. Seveda bomo dali naslednje leto zopet priložnost vsem ekipam da se dokažejo.

str. 5

Tekma za 3. mesto je bila zelo razburljiva, odločali so namreč kazenski strelji. Za 1. mesto je bila igra zelo izenačena in bilo je potrebno veliko bojnih posvetov. Prava poslastica ... Zanimive akcije in zapravljenе priložnosti, ter čudoviti goli so pričarali gledalcem in navijačem zelo kakovosten nogomet.

Prva 3. mesta so si razdelile ekipe:

- ekipa SILVIA TRADE
- ekipa BMV
- ekipa SOMBRERO BAR

Vsem udeležencem in gledalcem se najlepše zahvaljujemo za udeležbo ter obisk in se vidimo prihodnje leto.

3. mesto literarnega natečaja „Brez meja“

Sekcija: Kultura

Pripravil: Marko Nežič, 13. 05. 2013

Neda Galijaš (*1960, Sisak) je v Ljubljani študirala novinarstvo, po študiju pa je ostala v Sloveniji.

Od leta 1999 se aktivno ukvarja s poezijo. Sodeluje na srečanjih manjšinskih avtorjev »Sosed tvojega brega« (Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti). Sodelovala je v pesniškem zborniku »Pesmi brez meja« (projekt Ljubljana-Banja Luka). Objavlja v revijah »Paralele«, »Mostovi« in »Besede«, nastopa pa na literarnih večerih in prireditvah, ki jih tudi organizira: Pesniški izzivi (Hostel Celica, november 2006), Dan poezije (KUD F.P., marec 2007), Pesniška presenečenja na travi (Celica, julij 2007), Obrazi v ogledalu (Celica, janu-

ar 2008), Mavrica neba - literarni maraton v Železnikih (vsako leto od leta 2004), Na vrtiljaku kultur (Vodnikova domačija, maj 2008), Knjižni salon (Mestni muzej, junij 2008), Pesniški nokturno (Grajska kavarna, Kočevje, oktober 2008), Književni novosarajevski susreti (Sarajevo, november 2008).

Publikacije:

- Pesmi brez meja, zbornik. Knjižna skupnost »Vaso Pelagič«: Banja Luka, 2007.
- Z druge strani, zbornik. Društvo Srbska skupnost: Ljubljana, 2008.
- S pesmijo **Trag** je osvojila 3. mesto na literarnem natečaju „Brez meja“.

2. mesto literarnega natečaja „Brez meja“

Trag

Život prolazi ...

A ja ...

Prespora?

Previše srljam?

Ili ne znam?

Hoću?

Pa neću?

Nešto falí?

Jesam li neodgovorna,
bezobzirna, bezosjećajna?

Možda sam nevidljiva,
ili možda ... bez ičega?

Uvijek si umislim onog
kome se već netko raduje.

Što ne vidim.

Ne odmah ...

a kad shvatim,

misao je već obojana
najljepšim bojama ...

A boje se ne brišu lako.
razmažu se.

Možda bih s gumicom
bila uspješna u brisanju tebe ...
te ubrzo, s osmijehom na licu,
razmišljala o posve novom crtežu.

Al' iza svakog brisanja
ostane trag.

Neda Galijaš

Sekcija: Kultura in družba

pripravil: Marko Nežič, 08. 05. 2013

Na natečaju »Brez meja« je Sara Remžgar (po mnenju štiričlanske komisije) s pesmijo Obsojena osvojila 2. mesto. Pesem predčasno objavljamo na spletni strani, v prihodnjih dneh pa bomo predstavili še ostale nagrajence in njihove pesmi. Več si boste lahko prebrali v naslednji številki romskega časopisa Romano lil.

O avtorici:

Sara Remžgar je pesnica, anglistka in hispanistka. Stara je 25 let in živi v Novi Gorici. Septembra 2012 je diplomirala na Filozofski fakulteti v Ljubljani, smeri angleški jezik in književnost in španski jezik in književnost. Je članica Goriškega literarnega društva Govorica. V letu 2013 je sodelovala na festivalu mlade revije Urška.

str. 7

Njeni dosedanji uspehi na literarnih natečajih so:

1. mesto na dvojezičnem literarnem natečaju mestne občine Pliberk,

3. mesto na Literarno-likovno-multimedijskem ustvarjalnem natečaju v kategoriji literarna dela mladih – mladi ustvarjalci do 25. leta starosti,

2. mesto na literarnem natečaju Brez meja (ki sta ga razpisala Društvo Romski informacijski in znanstveno-raziskovalni center Slovenije Anglunipe in Zveza Romskih skupnosti Slovenije Umbrella – Dežnik),

3. mesto v poeziji na 4. Literarnem natečaju v poeziji ali prozi z naslovom Oj mladost ti moja, kam odšla si kje si, ki ga je razpisalo klekljarsko društvo Cvetke

uvrstitev v polfinale Pesniškega turnirja 2013.

Sara objavlja svoje pesmi v literarnih revijah Novi Zvon, Locutio, na spletnih straneh Liriki, v Otočju0 in v Literarno jezikoslovni reviji. S svojimi pesmimi je sodelovala tudi pri ustvarjanju zbornika »Vezi med ljudmi – Zwischenmenschliche Bindungen« 2012. Kot polfinalistka Pesniškega turnirja 2013 je s svojo tekmovalno pesmijo postala tudi del zbornika »Podarjamo vam pesem – Zbornik pesmi polfinala v Goriških brdih«. Poleg pesmi piše oz. je pisala tudi kratke zgodbe, trenutno pa čuti, da lahko največ pove preko poezije. »Najbolj osebnostno, najbolj pristno, najbolj surovo! Tako sem pustila prozo bolj ob strani, čeprav se mislim (z leti in izkušnjami) spet bolj konkretno podati vanjo. Trenutno pa delam na seriji otroških kartonk/slikanic v španščini, ki na igriv način, v obliki kratkih pesmic in s poudarkom na rimanih besedah, skušajo malčkom (1-3 let) približati otroško vsakdanje besedišče v španščini,« nam pove Sara.

In še nagrajena pesem:

OBSOJENA

Na podbojih vaše osamljenosti
sem jo videla nositi ključ,
ne da bi vedela zanj,
ko se je trdno pripeta,
vžgana v njegove zastekljene čevljevce v naravni
velikosti,
neopazno izmikala poti,
pospravljena za razvlečenimi oblaki
in razcapanima kazalcema časa,
ki jo ljubi.

Z udarci njenih neslišnih korakov
vidim, da nekomu trkajo. Po prsih. Po vratih.
Nekdo umira v siju zadnje večerje,
odprtih vrat in mraza, ki se je povabil navznoter.

Iztrganje od prsi njenih otročkov, zvitih
v dva cvetlična vzorca, na podstavku
in v agoniji prihodnjih dni.

1. mesto literarnega natečaja „Brez meja“

Sekcija: Kultura in družba

pripravil: Marko Nežič, 09. 05. 2013

Foto: Kevin Tahirović

Goran Smiljanić je z družbeno angažiranimi pesmimi z močno sporočilnostjo, ki reflektivno in precizno obravnavajo sodobne družbene probleme, t. j. diskriminacija, kršenje človekovih pravic, korupcija, socialna stiska, izbris ipd., po enotnem mnenju komisije zmagovalec natečaja »Brez meja«.

Na natečaj je prijavil 3 pesmi s skupnim naslovom Tri razmišljanja. Po sporočilnosti so vse pesmi enako močne, direktne in družbeno kritične. Pesmi bodo objavljene v romskem časopisu Romano lil; zmagovalno pesem in kratko predstavitev avtorja pa objavljamo že sedaj.

Kdo je Goran Smiljanić, kaj je povedal o sebi, o svoji poeziji in tudi o natečaju?

Sem 27 letni izredni študent Gospodarske in tehniške logistike. Ob tem sem tudi redno zaposlen. Prihajam iz Zasavske regije, mesto Hrastnik. Regija je neperspektivna, temačna in za mlade ljudi zelo omejena. Kriza vpliva tudi na ljudi, ki tukaj živijo. To okolje direktno vpliva na moj stil pisanja.

Aktualno spremljam slovensko hip-hop sceno in umetnike, ki jo ustvarjajo. Nekateri izstopajo in so zelo dobri. Osebnostno spremljam tiste, ki dajejo poudarek širši problematiki v naši družbi. Rad se poglobljam v njihove tekste in jih podrobno raziskujem. Njihova dela so bila v začetku povod za moja.

Pisanje zame predstavlja umetniško svobodo. Izražanje mnenj, opazovanje aktualnih dogodkov, želja ter osebne razmišljanja in pogleda

Goran Smiljanić je 27 letni izredni študent Gospodarske in tehniške logistike, sicer tudi redno zaposlen. Prihaja iz Zasavske regije, to okolje tudi neposredno vpliva na njegov stil pisanja.

na življenje. Pišem večinoma o socialni tematiki, problemih mladine, navadnega človeka. O stvareh, ki so skrite okoli nas, a vendar vplivajo na naša življenja. Pisanje praviloma izhaja iz osebnih doživetij, občutkov, preteklih dogodkov. Vsaka napisana beseda, ki vsebuje pisateljeva/pesnikova osebna občutenja, so po mojem mnenju bolj pristna. Pisanje predstavlja kritiko današnje družbe skozi oči pesnika, ki ga je ta družba ustvarila.

Rad bi pohvalil društvo Anglunipe, njihov kolektiv ter uspešno angažiranost na področju dela z mladimi ljudmi. Srečanje je bilo zanimivo, lepo organizirano in zelo profesionalno izpeljano. Ob tem pozivam v prihodnje še k večji udeležbi mladih pesnikov in skritih talentov na omenjenem natečaju. Takih srečanj primanjkuje v našem okolju. Takšna druženja namreč prispevajo k izmenjavi mnenj, pogledov ter možnost za ustvarjanje novih projektov, pozitivne prihodnosti za vse mlade.

ROMI

Zato ker nisem kot vi, me ne podpirate
Ker ne govorim kot vi, me gladko zatirate
Sem drugačnega izgleda kot vi, zato me ne
gledate

Zavračate pogovore z mano in hitro temo men-
jate

Ponujam vam roko, a vi jo s težavo stisnete
Na ulici ko se srečamo, se nas vedno izogibate
Ne nudite nam služb, naše prošnje gladko
zavračate

Tudi mi imamo položnice, vi imate vsaj
možnost, da jih plačate

Zavijate z očmi, ko vas nagovorimo
Mi za vas smo stena, zato hodite mimo
Ne spadamo v vaše mesto, zato nas stran po-
dite
Ste brez služb in perspektive, zato počasi zg-
nite

Naša kultura in običaji niso bili nikoli
spoštovani

Želite nas asimilirati, ne želite pristno živeti z
nami

V šoli sedimo v posebnih klopeh, naši otroci se
ne igrajo z vami

Kako naj vam vračamo prijaznost, če ste grobi
z nami

Zavračate naše pozive, naš glas do vas ne seže
Ne ponujate nam ničesar, še socialna se nas
odveže

Naše družine nimajo pitne vode, naša naselja
so brez komunale

Naše hiše zaradi vas, so na obrobju mesta stale

In vi se čudite od kod jeza in občutek da smo
manj vredni

Še v trgovini ko stojimo, na nas padajo jezni
pogledi

Nočete nas razumeti zato želim da slišite kaj
jaz občutim

Zavračate me tudi takrat, ko vam jaz roko nu-
dim

Rasizem je skrajna oblika nacionalizma
Nismo daleč prišli, naša družba je še vedno ista
Vi držite vse niti, a padli ste na testu dobrote
To kar vi mislite da veste o nas, so vaše zmote

Študijski obisk mladih iz držav eu in jugo-zahodne Evrope v Ljubljani

Sekcija: Kultura in družba

Pripravil: Cvetko Tovornik, 07. 05. 2013

Fotografije: Sadik Ervin, Daniel Peer

V prostorih Društva Romsko informacijski in
znanstveno-raziskovalni center Anglunipe v
Ljubljani smo 25. 4. 2013 gostili mlade iz Ev-
rope in Balkana pod okriljem Zavoda Movit -

12 mladih obiskovalcev iz Evrope in Balkana pod okriljem Zavoda Movit - program Mladi v akciji.

program Mladi v akciji.

Študijskega obiska se je udeležilo 12 mladih iz držav EU in iz držav jugo-zahodne Evrope, 6 mladih iz Društva Anglunipe – RIC (v nadaljevanju: Društvo) ter predstavnika iz Romskega akademskega kluba mladih romskih študentov iz Murske Sobote.

Delovanje romskega Društva v Ljubljani sta predstavila Haris Tahirovič in Cvetko Tovornik, ki sta udeležence študijskega obiska seznanila z aktivnostmi Društva ter z vključevanjem mladih Romov in širše populacije v naše dejavnosti. V drugem delu študijskega obiska je o romski kulturi in zgodovini Romov v Sloveniji predavala dr. Vera Klopčič, višja znanstvena sodelavka iz Inštituta za narodnostna vprašanja.

Mladi iz držav EU in Balkana so bili navdušeni nad obiskom, saj so imeli priložnost spoznati Rome iz Slovenije, izrazili pa so tudi zanimanje in interes za programe in aktivnosti, ki jih izvajamo.

Dobrodelna prodajna razstava za socialno ogrožene družine

Sekcija: Kultura in družba

Pripravil: Marko Nežič, 07. 05. 2013

Fotografija: Kevin Tahirovič

Zveza Romske skupnosti Slovenije Umbrella – Dežnik (v nadaljevanju: Zveza) in Društvo Romski informacijski in znanstveno-raziskovalni center Anglunipe (v nadaljevanju: Društvo Anglunipe - RIC) sta v sodelovanju z Občino Pucovci 6. 5. 2013 odprli napovedano dobrodelno prodajno razstavo grafik romskega umetnika in aktivista Kasuma Cane - Romski svet / Romano Them. Razstavo sta slavnostno otvorila župan

Haris Tahirović predstavlja delo Kasuma Cane.

občine Puconci, g. Ludvik Novak in predsednik Društva in Zveze, g. Haris Tahirović. Pri postavitvi razstave so sodelovali mladi Romi iz Društva Anglunipe – RIC, mladi iz romskega Društva Zelena dolina pa so otvoritev popestrili z živo romsko glasbo. Razstava je bila na ogled do 20. 5. 2013 v upravni zgradbi Občine Puconci. Vse grafike so naprodaj, izkupiček od prodaje pa je v celoti namenjen socialno ogroženim družinam v Občini Puconci.

Dogodek je poleg svojega humanitarnega namena bil namenjen tudi druženju mladih Romov iz različnih regij Slovenije, ki so lahko izmenjali svoje izkušnje ter svoje ideje v zvezi z reševanjem obstoječe problematike v Republiki Sloveniji, t. j. socialna ogroženost, boj proti diskriminaciji in izključenosti; člani Zveze in Društva si prizadevamo mladim (ne glede na njihovo nacionalno ali etnično

poreklo) najprej prisluhniti, ob enem pa jim z vzgledom predati vrednote kot so spoštovanje do drugačnih, nesebična pomoč šibkim in socialno ogroženim, potrebnim tako finančne kot moralne podpore in jim pokazati, da tudi kot posamezniki z medsebojnim sodelovanjem in vzajemnim spoštovanjem lahko doprinesemo veliko k dobrobiti naše družbe.

Tako Zveza kot Društvo si zato pri izvajanju svojih aktivnosti vseskozi prizadevata povezovati vse etnične manjšine in širšo populacijo z namenom spodbujanja k vzajemnemu sodelovanju in solidarnosti; s tem namenom v naše projekte vključujemo mlade ne glede na etnično, nacionalno ali rasno pripadnost ter jih spodbujamo k angažiranemu in aktivnemu družbenemu delovanju.

Osrednja prireditev ob svetovnem dnevu Romov v Ljubljani

Sekcija: Kultura in družba

Pripravila: Maja Jelenc, Ljubljana 01.05. 2013

Foto: Kevin Tahirović

Ob obletnici prvega svetovnega kongresa Romov, ki je bil v Londonu 8. aprila leta 1971, Romi po svetu praznujemo Svetovni dan Romov. To je pomemben dogodek tudi za romsko skupnost ter našo romsko identiteto v Sloveniji.

Zveza romske skupnosti Slovenije Umbrella – Dežnik, v sodelovanju z Romskim informacijskim in znanstveno raziskovalnim centrom Anglunipe Ljubljana, je zato 12. 4. 2013 ob tej priložnosti priredila kulturno proslavo »Svetovni dan Romov«, ki se je odvila v Gostišču pri Jovotu v Ljubljani, ki so se je udeležili Romi in večinsko prebivalstvo, med katerimi je bilo veliko mladih.

Na proslavi se je predstavila romska glasbena skupina Orient Express iz Makedonije, pesnik srbskega rodu g. Vinko Piljagić, program pa je popestrila igralka Vesna Anđelković z humoristično igro v vlogi Romkinje »Jaz Neđmija«.

Program sta povezovala Jasmina Ahmetaj in Emran Sakip. Slednji se je dokazal tudi z beatboxanjem s katerim je navdušil prisotne.

Tovrstni programi skrbijo za romsko identiteto in jo tudi ohranjajo v prostoru Republike Slovenije. »Svetovni dan Romov« je praznik vseh Romov po svetu. Tudi za Rome v Sloveniji je ta dan zgodovinsko pomemben praznik. Namen tega programa je ohranjanje romske identitete, kulture, jezika in glasbe, ki jo želimo predstaviti širši javnosti. To ni pomembno zgolj za identiteto romskih skupnosti v Sloveniji in v

Pozdravni nagovor Harisa Tahirovića.

svetu, temveč se z obeleževanjem tega praznika borimo tudi proti predsodkom in diskriminaciji romske skupnosti.

str. 14

Vsem prisotnim gostom se zahvaljujemo za obisk, predvsem pa gre zahvala predstavnikom Veleposlaništva Makedonije v Sloveniji, predstavnikom Zveze srbske diaspore Slovenije, Romskemu društvu Anglunipe-Bodočnost Maribor in Romskemu kulturnemu društvu Zelena dolina iz občine Puconci.

Študijski obisk delegacije Ecri v Sloveniji

Pripravil: Haris Tahirović in Cvetko Tovornik,
27. 4. 2013

Foto: Cvetko Tovornik

V obdobju od 22. do 26. aprila 2013 je bila na

študijskem obisku v Sloveniji tričlanska delegacija Evropske komisije proti rasizmu in nestrpnosti (European Commission against Racism and Intolerance – ECRI). Delegacijo so sestavljali gospa Francesca Montagna, gospod Kut Guen in gospod Daniel Thuerer. Temeljni namen študijskega obiska je bilo zbiranje podatkov in informacij o uresničevanju priporočil slovenskim oblastem v Tretjem poročilu o Sloveniji, ki ga je ECRI izdala 13. februarja 2007.

ECRI, ki jo je ustanovil Svet Evrope, je organ za spremljanje človekovih pravic in je specializiran za vprašanja, povezana z rasizmom in nestrpnostjo. Sestavljajo ga neodvisni in nepristranski člani, ki so imenovani na podlagi svoje moralne avtoritete in priznanega znanja in izkušenj pri obravnavanju rasizma, sovraštva do tujcev, antisemitizma in nestrpnosti. Eden od ključnih stebrov delovnega programa ECRI je obravnava po posameznih državah, članicah Sveta Evrope, kar pomeni, da se pojave, za katere je specializiran ECRI, analizira za vsako državo posebej, pripravijo priporočila in predloge za rešitev ugotovljenih problemov. S pristopom po posameznih državah se vse države obravnavajo ena-

koppravno. Njegovo delo poteka v krogih 4-5 let in zajema 9-10 držav. Tretji krog je bil zaključen junija 2006, končno, tretje poročilo pa je bilo uradno izdano februarja 2007. Delovne metode za pripravo poročil zajemajo analizo dokumentov, kontaktni obiski v zadevni državi in zaupni pogovori s pristojnimi nacionalnimi organi, organi lokalnih skupnosti in drugimi pristojnimi organi, neodvisnimi izvedenci, manjšinskih skupin oz. skupnosti in nevladnimi organizacijami.

Skladno z namenom je delegacija opravila številne pogovore s pristojnimi državnimi in lokalnimi organi, neodvisnimi izvedenci, manjšinskimi skupinami in nevladnimi organizacijami v Ljubljani in Kočevju. Med ciljnim manjšinskimi skupinami oz. skupnostmi je bila tudi tokrat romska skupnost v Sloveniji. ECRI je na pogovor, ki je bil 26. aprila 2013 v Ljubljani, predsednika Zveze romske skupnosti v Sloveniji Umbrella – Dežnik in Društva informacijski in znanstveno-raziskovalni center Slovenije Anglunipe iz Ljubljane. Pogovora sta se udeležila predsednik obeh navedenih romskih organizacij gospod Haris Tahirović in Cvetko Tovornik, strokovni sodelavec.

Člane delegacije, ki so izpostavili namen študijskega obiska in aktivnosti njihovega tokratnega obiska in povedali, da bo objava četrtega poročila predvidoma decembra 2014, so želeli slišati stališča in ocene o uresničevanju priporočil iz tretjega poročila ECRI iz leta 2007, zaznavanju pojavov diskriminacije in nestrpnosti, kakšne so uradne možnosti za reševanje romske tematike v komuniciranju s predmetno pristojnimi državnimi in lokalnimi organi ter drugimi organi (policijo, organi socialnega varstva itd.) in ustanovami, uresničevanju Nacionalnega programa ukrepov za Rome v Republiki Sloveniji 2010-2015 (NPRU 20-10-2015), kakšni so predlogi za izboljšanje stanja in položaja romske skupnosti v Sloveniji, tako na državni kot na lokalni ravni. Od gospoda Harisa Tahirovića kot delegata romske skupnosti Slovenije v Evropskem forumu Romov in popotnikov (ERTF) so želeli tudi zvedeti primerjalno

oceno stanja v Sloveniji s stanji romskih skupnosti v drugih evropskih oz. sosednjih državah.

Haris Tahirović se redno udeležuje tematsko zasnovanih (o romski tematiki) pogovorov, sej in posvetov pristojnih državnih organov (Državni zbor, Državni svet in njunih delovnih teles, Kabinet predsednika države, kabinet predsednika vlade, Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, Komisija Vlade Republike Slovenije za zaščito romske skupnosti, Svet romske skupnosti, Urad za narodnosti, pristojnih področnih ministrstev za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, za notranje zadeve, okolje in prostor, izobraževanje, kulturo itd.) organizacij oz. ustanov z javnimi pooblastili in nevladnih organizacij. Sogovornikom delegacije je pojasnil, da na vseh teh oblikah uradnega komuniciranja z organi Republike Slovenije opozarja na še vedno prisotne pojave rasizma, odkrite in prikrite diskriminacije, nestrpnosti in sovražnega govora glede pripadnikov oz. romske skupnosti, neučinkovito in negospodarno rabo sredstev v povezavi z NPRU 2010-2015. Posebej je poudaril, da je za izboljšanje razmer in položaja romske skupnosti potrebno izvesti spremembe predmetne zakonodaje, kakor tudi odpreti enakopravne možnosti pripadnikov oz. voljenih predstavnikov romske skupnosti kot družbeno odgovornih subjektov oblikovanja odločitev in njihovo uresničevanje tako na državni kot lokalni ravni. Ob tej priložnosti je gospod Haris Tahirović izročil različne tematsko zasnovane pozive javnosti o razmerah in stanju v povezavi z romsko tematiko, ki so bili objavljeni v elektronski ali v pisni obliki.

Literarni večer »Brez meja«

Sekcija: Kultura in družba

Pripravili: Ekipi Društva Anglunipe – RIC in Zveze Umbrella - Dežnik, 03. 05. 2013

V soboto, 20. 4. 2013, smo se zbrali v Galeriji Srečišče v Hostlu celica na literarnem druženju z mladimi pesniki in literati. Večer je vodil Cvetko Tovornik, strokovni sodelavec Zveze Romške skupnosti Slovenije (v nadaljevanju: Zveza) in Društva Anglunipe – RIC (v nadaljevanju: Društvo).

Po pozdravnem nagovoru Harisa Tahirovića - predsednika Zveze in Društva, ki je med drugim izpostavil, da bomo »poskrbeli za to, da zmagovalne pesmi ne bodo potonile v pozabo,« so se s svojo poezijo predstavili zmagovalci literarnega natečaja »Brez meja«. Prvo mesto si je priboril Goran Smiljanić s pesmijo Romi, drugo mesto je osvojila Sara Remžgar – Obsojena, tretje mesto pa Neda Galijaš - Trag.

Natečaj je bil odprt od 10.3. 2013 do 10. 4. 2013. Na natečaj se je prijavilo 8 avtorjev s približno petdesetimi pesmimi. Poezijo je ocenjevala strokovna komisija v zasedbi – Haris Tahirović (strokovnjak za romologijo), Vesna Anđelković (akademska dramska igralka), Marko Nežič (literat in publicist) in Saša Gajić (predsednik Srbske diaspore v Sloveniji). Komisija je pri izboru upoštevala kriterije, ki so bili navedeni v razpisu in sicer tematsko povezanost z Romi in romsko skupnostjo in/ali družbeno kritično tematiko, vezano na diskriminacijo in kršenje človekovih pravic. Poleg vsebine je bila ključnega pomena tudi izbrana pesniška forma, ki je sovpadala z vsebino. Poleg zmagovalnih smo na literarnem večeru slišali tudi izbrano poezijo ostalih udeležencev natečaja - pesem Vinka Piljagića je interpretirala Vesna Anđelković, izbor iz romske poezije pa je v romskem jeziku prebral Em-

ran Sakip, umetniški ustvarjalec, beat boxer, moderator.

Zmagovalne pesmi in izbor izmed vseh prispelih pesmi bomo objavili v naslednji številki romskega časopisa Romano lil, prevedli pa jih bomo tudi v romski jezik.

Še enkrat hvala vsem, ki ste prispevali svojo poezijo, vsem nastopajočim in vsem, ki ste pomagali pri organizaciji Večera! Lepo je bilo, naslednje leto pa spet!

Koncert ob svetovnem dnevu Romov

Sekcija: Kultura in družba

Pripravila: Imer Traja Brizani & Amala, 9. 4. 2013

Že več kot 40 let, od leta 1971, Romi vsako leto 8. aprila po vsem svetu praznujejo. Tako smo mednarodni dan Romov tudi na RTV Slovenija obeležili z velikim koncertom v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Nastopila sta oba hišna orkestra, tako Simfonični kot Big Band RTV Slovenija, skupaj z legendarno romsko skupino Amala, ki jo vodi neutrudni Imer Traja Brizani, glasbenik, ki je s Kosova prišel v Slovenijo že davnega leta 1980.

Brizani je z Amalo posnel že celo vrsto plošč in svoj program predstavil na mnogih koncertnih prizoriščih tako doma kot v tujini. Tokrat je romsko ljudsko glasbo kot tudi nekatere svoje hite predstavil z velikim orkestrom RTV Slovenija, Amalo ter številnimi izvrstnimi gosti, med katerimi izstopa španski flamenko kitarist Diego Cortez jr. s svojim kvartetom ter večinstrumentalistka Bajsa Arifovska (Makedonija) in pevec Mija Muratović (Srbija). Koncertni program je bil predstavljen v povsem novih preoblekah za veliki orkester, ki ga sestavljata Simfonični orkester in Big Band RTV Slovenija.

Priredbe so prispevali Matjaž Mikuletič, Aleš Avbelj, Jani Golob in Črt Sojar Voglar. Vse skupaj je potekalo pod taktirko dirigenta Patrika Grebla.

Zgodil se je večer nepozabnih romskih napevov v izvedbi najboljših orkestrskih glasbenikov in solistov, ki ga je posnela Televizija Slovenija, v živo pa prenašal Prvi programa Radia Slovenija.

Izbrisani ostajajo med Slovenijo in Evropo

Sekcija: Politika

Tekst in fotografije: Haris Tahirović, Marko Nežič, 5. 3. 2013

Dokler leva in desna stran odločata o svojem položaju v politiki in z dokapitalizacijo rešujeta svojo propadajočo banko, ki s podarjenim denarjem kupuje luksuzna službena vozila, izbrisani v Sloveniji še vedno ostajajo brez svojega zadoščenja. Kljub pozivom Evropskega sodišča, Slovenija ne spoštuje odločbe o reševanju škode, ki je bila povzročena izbrisanim, prav tako pa v zvezi z odločbo, ki zahteva od države, da poskrbi tudi za izplačila tako materialnih in nematerialnih odškodnin, ne naredi ničesar. Vlada RS zavlačuje in to najverjetneje z namenom, da bi vsi že sproženi postopki zoper Slovenije v primeru izbrisanih zastarali.

Evropsko sodišče je 26.6.2012 odločilo, da je Izbris kršenje Evropske konvencije o človekovih pravicah in da imajo izbrisani pravico tako do pravnega statusa kot do materialne in nematerialne odškodnine. Slovenska vlada se je tako znašla pred nalogo, da mora pripraviti ustrezen zakon, ki bo oškodovancem izbrisa omogočil zahtevo po odškodnini. Andrea Saccucci, odvetnik izbrisanih, je na informativnem sestanku izbrisanih, ki je potekal 5.3.2013 v Cankarjevem

domu v Ljubljani, povedal, da je vlada RS šele v januarju 2013 oddala načrt odškodninske škode, in da je ta zgolj splošne narave, saj v oddanem načrtu ni navedla nobenih konkretnih rešitev in informacij v zvezi z višino odškodnin upravičencem, ki jim je ob ustanovitvi RS bil odvzet pravni status. Čas se vladi izteka, rok za oddajo konkretnega načrta je namreč 26.6.2013. Saccucci dvomi, da bo vladi uspelo nalogo opraviti pravočasno, da o kvaliteti ukrepov sploh ne govorimo, zato poziva vse oškodovane, da se ukrepa takoj. Ob izteku roka se bo na evropsko sodišče znova vložil nov paket tožb, s tem se bo izvedel pritisk na slovensko vlado, da predloži konkretne rešitve in problem začne reševati – vladi se namreč ne bo dopustilo, da bi z njenim zavlačevanjem postopek sodno zastaral. Za vse konkretne informacije v zvezi s skupinsko tožbo izbrisanih se obrnite na Mirovni inštitut (www.mirovni-institut.si).

Leva ali desna – vse je isto

Še vedno je tisoče ljudi, ki trpijo posledice izbrisa, med njimi so tudi otroci, ki so jim zaradi izbrisa staršev bile kratene temeljne človekove pravice in so prav tako upravičeni do odškodnin. Slovenija je te ljudi izkoristila, da je lahko izpeljala plebiscit, ko pa njihovih glasov za osamosvojitvev ni več rabila, jih je enostavno pregnala iz države in/ali izbrisala s papirja. Slovenska vlada, pa naj bo to leva ali desna, se že vrsto let otepa odgovornosti za izbris in prelaga odgovornost na drugo politično stran – leva krivi desno, desna krivi levo. O tem pričajo v času sestankovanja izbrisanih pred sejno sobo razpostavljene promocijske parole z napisom „Janša je naš – mi smo Janševi.“ Vprašanje izbrisanih na žalost znova postaja predmet za nabijanje političnih točk.

str. 17

Komisija DZ-ja za človekove pravice: Nujno je urediti bivanjske razmere Romov

str. 18 *Sekcija: Politika*

Vir: STA, J.T., 13.02.2013

Fotografija je nastala na delavnici projekta Oko

DZ-ja za peticije ter človekove pravice in enake možnosti se je kot zainteresirano delovno telo seznanila z drugim poročilom o položaju romske skupnosti pri nas in ga ocenila kot ustreznega.

Čeprav vlada v poročilu ugotavlja pozitivne premike, je večina razpravljavcev opozorila predvsem na nujnost ureditve bivanjskih razmer Romov. Poročilo časovno zajema drugo polovico leta 2010 in leto 2011, vsebuje pa ugotovitve glede izvajanja zakona o romski skupnosti v Sloveniji in vladnega nacionalnega programa ukrepov za Rome za obdobje med letoma 2010 in 2015.

Predstavniki vlade Robert Marolt je na seji pojasnil, da je pozitivne premike mogoče opaziti predvsem na področju vzgoje in izobraževanja

ter zaposlovanja Romov. Čeprav večina občin nima sprejetih akcijskih načrtov v smislu celovitega dokumenta, vlada ugotavlja, da te izvajajo aktivnosti za izboljšanje položaja romske skupnosti.

Kot je povedal Marolt, je manj napredka zaznati na področju zdravja in bivanjskih razmer, kjer so aktivnosti zgolj zadovoljive, hkrati pa vlada v poročilu poudarja, da bodo večji učinki in premiki vidni šele po daljšem časovnem obdobju.

Namestnik varuhinje človekovih pravic Jernej Rovšek je opozoril, da zadeve „niso tako neproblematične“. Podatki so namreč nekoliko zastareli, predvsem pa v poročilu ni kritičnega odziva na stvari, ki so jih kot svoj prispevek dale občine. Meni, da politične volje, da bi se na tem področju kaj premaknilo, ni.

V poročilu so predstavljene tudi aktivnosti Sveta romske skupnosti RS kot krovne organizacije, ki pa po ugotovitvah iz poročila ne izkorišča v celoti svojih pristojnosti. Rovšek je ob tem pov-

edal, da je delovanje sveta ocenjeno premalo kritično, svet pa ni reprezentativni organ vseh Romov v Sloveniji.

Predsednik Zveze romskih skupnosti Slovenije Umbrella – Dežnik Haris Tahirovič je opozoril na diskriminacijo romske skupnosti in med drugim dejal, da so nekatere delovne organizacije od Romov zahtevale, da morajo prinesiti potrdila, da so res Romi, kar je večina članov komisije obsodila.

Predsednik Foruma romskih svetnikov Slovenije Darko Rudaš je govoril predvsem o zakonu o romski skupnosti, ki po njegovih besedah onemogoča vključevanje predvsem izobražene romske skupnosti. Zato je pozval k spremembam in dopolnitvam zakona, pri nacionalnem programu pa je po njegovem mnenju treba zvišati cilje.

V razpravi poslancev je Janja Klasinc (PS) med drugim dejala, da sicer noče nikogar posebej obsojati, vendar meni, da se „ne leve ne desne vlade niso prav posebej potrudile, da bi ustrezno rešile“ problematiko Romov. Eva Irgl (SDS) se z njo ni strinjala in spomnila, da je bil leta 2007 sprejet krovni zakon glede reševanja problematike romske skupnosti.

Je pa Irglova ob tem poudarila, da je na nekaterih segmentih res treba storiti več, predvsem pri urejanju bivanjskih razmer in zdravstvenega varstva. S tem se je strinjal tudi Franc Breznik (SDS) in kot primer pozitivne prakse izpostavil Prekmurje.

Majda Potrata (SD) je opozorila, da tisti, ki poznajo življenje romske skupnosti in se na DZ obrnejo s priporočili, niso slišani. Pri tem je mislila predvsem na posebno poročilo varuha človekovih pravic.

Po mnenju predsednice komisije Tamare Vonta (PS) se na področju problematike romske skupnosti stvari res premikajo, vendar je običajno vse odvisno samo od posameznikov.

Napovedujemo izdajo dveh novih knjižnik pridobitev

*Pripravil: Cvetko Tovornik, 18. 6. 2013
Sekcija: Romska družba in kultura*

Zveza romske skupnosti Slovenije Umbrella – Dežnik in Društvo romski informacijski in znanstveno-raziskovalni center Slovenije Anglunipe bo v juliju izdalo dve knjižni pridobitvi. Obe predstavljata osnovna elementa romske kulture, romski jezik in romska kulinarika.

Prva je »Romano čhib!? Džaja anglal ko dromo! - Romski jezik!? Gremo na pot – od začetka!, Učni pripomoček za začetnike na učnih delavnicah romskega jezika kot materinega in kot drugega ali tujega jezika«, avtorjev Harisa Tahiroviča in Cvetka Tovornika. Priročnik je dvojezična knjižna izdaja v romskem in slovenskem jeziku. Vsebuje štiri osnovne vsebine: uvodno poglavje o izvoru romskega jezika in jezikovnih značilnostih romščine v Sloveniji, Romih kot mednarodno priznani etnični skupnosti in romski abecedi; osrednji del, ki vsebuje osem učnih enot za učenje romskega jezika v večini predvidljivih pogovornih položajih; pregled romske slovnice, ki je popis osnovnih jezikovnih in slovničnih strukturah romskih besednih vrst; ter dva dodatka: dodatek I predstavlja mini romsko-slovenski slovar, dodatek II pa vsebuje sliko romske zastave in tekst romske himne v romskem in slovenskem jeziku. Učni pripomoček predstavlja osnovo, ki je namenjena vsem, ki si želijo učiti romskega jezika, ter Romom v različnih potrebah za učenje osnov romskega in slovenskega jezika.

Druga je »Kuhajmo skupaj«, ki predstavlja romsko kuhinjo in vsebuje tradicionalne romske jedi s področja Balkana. Zajema razne preproste jedi kot so pogače, kruh, mesne jedi, ki so

jih pripravljali samo ob posebnih priložnostih, preproste sladice itd. Namenjena vsem, ki jih zanima romska kulinarika.

Zveza romske skupnosti Slovenije Umbrella -

Dežnik

Sekcija: Romska družba in kultura

Pripravila: Maja Jelenc, 19. 6. 2013

Zveza romske skupnosti Slovenije Umbrella-Dežnik uspešno deluje že tretje leto in vključuje društva iz celotne Republike Slovenije. Zveza se trudi čim-bolje poskrbeti za vključevanje romske skupnosti v družbo, ter skrbi za ohranjanje romske kulture in običajev do vključevanja Romov v vsakodnevno življenje v prostoru Republike Slovenije. Zveza je večkrat v svojem aktivnem delu opozarjala na stanje romske skupnosti v Sloveniji, kot je izločanje iz evropskih programov, diskriminaciji na raznih področjih, o bivalnih razmerah, ki ponekod še vedno niso urejene za človeka primerno bivanje.

Največjo težavo Romom povzročajo neurejene bivanjske razmere, ki so posledično povezane tudi s šolanjem in pa izbris, ki je Romom že tako težko življenje še otežil.

Zveza se večkrat srečuje tudi z izključevanjem dela romske populacije, zaradi zakona, katerega nihče ne želi ali noče realizirati in sicer se romsko populacijo deli na avtohtone in priseljene Rome, ti slednji pa so izključeni v večini primerov, kakor v zakonodaji ZRoms, kakor tudi drugje. Zveza romske skupnosti Umbrella-Dežnik je tudi na večjih okroglih mizah in na vladnih sejah komisije za narodnostna vprašanja večkrat opozorila glede ločevanja romske skupnosti v Sloveniji na avtohtone in

priseljene Rome, ter o nujni potrebi sprememb členov zakona o romski skupnosti. Zveza Umbrella je dejavna tudi na področju povečevanja razumevanja med Romi in večinskim prebivalstvom, povečevanje strpnosti in boja proti diskriminaciji, ki se izvajajo tudi v sklopu različne informativne dejavnosti RIC Ljubljana, skupnih projektov in drugih sodelovanj med Romi in večinskim prebivalstvom, pa tudi v okviru mednarodnih sodelovanj in izvajanja promocije mednarodnih aktivnosti boja proti diskriminaciji. Romska skupnost naleti na diskriminacijo tudi kar se tiče zaposlovanja, saj si nekateri svetovalci na Zavodu za zaposlovanje vzamejo zakon v svoje roke in tako od prijavitelne osebe na javna dela zahtevajo potrdilo iz katerega naj bo razvidno, da je prijavljena oseba pripadnik romske skupnosti.

Člani Zveze Umbrella spodbujajo soodločanje Romov pri zadevah, ki zadevajo njihove posebne pravice in skrbijo za sodelovanja z vladnimi in nevladnimi organizacijami za izboljšanje položaja romske populacije na območju celotne Republike Slovenije, kot tudi na evropskem nivoju, saj je predsednik Zveze Umbrella, g. Haris Tahirović, član evropske romske organizacije European Roma and Travellers Forum (ERTF) s sedežem v Strassbourgu. Zveza Umbrella pa sodeluje tudi z drugimi romskimi krovnimi organizacijami za potrebe delovanja in uresničevanja ciljev na lokalnem, nacionalnem kot tudi evropskem nivoju. Največjo težavo pa Romom še vedno povzročajo neurejene bivanjske razmere, ki so posledično povezane tudi s šolanjem in pa izbris, ki je Romom že tako težko življenje še otežil.

Zveza Umbrella s člani se bo še naprej trudila, da se situacija romske skupnosti v Republiki Sloveniji začne čimprej izboljševati in da se zastavljeni cilji tako vlade kot romskih aktivistov začnejo uresničevati. Kjer je volja je tudi uspeh.

Znane osebnosti

Sekcija: Družba in Kultura

Pripravila: Maja Jelenc

Poleg številnih zvezd med svetovnimi glasbeniki in igralci, katere sem Vam predstavila že v prejšnjih številkah bi Vam tokrat rada predstavila osebnosti z romskimi koreninami, ki so se zapisale zgodovino človeštva in za katere morda niste vedeli, da so romskega porekla. Za opis prve med znanimi osebnostmi sem izbrala Mati Terezo, ki je znana po svojih izjemnih prispevkih družbi in bi morala biti vzor vsem ljudem.

Mati Tereza

Rodila se je albanski romski družini kot Agnes Gonxha Bojaxhiti 27. avgusta 1910 leta v Skopju, ki je bilo v tistem času glavno mesto province Otomanskega imperija. Malo je znane o njenem zgodnjem življenju, razen njenih lastnih spominov. Pripovedovala je da je že v rani mladosti, pri 12 letih, čutila vpoklicanost za pomoč revnim. Takrat 18. letni Terezi je Vatikan ugodil z dovoljenjem, da lahko zapusti Skopje in se pridruži sestram Loreto, irski skupnosti redovnic z misijo v Kalkuti in se je kasneje tudi odločila za misijonsko delo v Indiji, kot učiteljica zemljepisa. Leta 1979 je bila nagrajena z Nobelovo nagrado za mir. Umrla je v Kalkuti 5. septembra 1997.

Bill Clinton

William Blythe III oz. William Jefferson Clinton, bolj znan kot Bill Clinton, ameriški politik, rojen 19. avgusta 1946 v Hope, Arkansas, ZDA. Njegov oče je potomec škotskih Romov, ki so se priselili in naselili v ZDA.

Med njegovim predsedovanjem so Združene države Amerike v sestavu Nata leta 1995 posredovale na območju bivše Jugoslavije in z Daytonskim sporazumom zaustavile spopade med

Srbi, Bosanci in Hrvati v Bosni in Hercegovini. Leta 1999 so prav tako v sestavu Nata posredovale na Kosovu in z bombardiranjem položajev srbske vojske in infrastrukture zaustavile spopade in etnično čiščenje. Je tudi prvi Rom, ki je bil imenovan za direktorja sveta Spomin na holokavst.

Pablo Picasso

Pablo Ruiz y Picasso, znan kot Pablo Picasso se je rodil 25. oktobra 1881 španskim Romom. Bil je slikar, kipar, grafik, in scenografist, ki je večino svojega odraslega življenja preživel v Franciji. Kot eden izmed največjih in najbolj vplivnih umetnikov 20. stoletja, je bil znan po sodelovanju ustanovitve kubističnega gibanja. Med njegovimi najbolj znanimi deli so proto-kubistična Gospodične iz Avignona (1907), in Guernica (1937), portret nemškega bombardiranja Guernice v času španske državljanske vojne. Njegovi revolucionarni umetniški dosežki so mu prinesli ugled in neizmerno bogastvo. Pablo Picasso je eden izmed najbolj znanih osebnosti v umetnosti 20. stoletja. Ponosen pa je bil tudi na svoje romske korenine. Umrl je 8. aprila 1973 v Mougins-u, Francija, star 91 let. 🌻

str. 21

Kuharski kotiček

Sekcija: Kulinarika

Pripravila: Maja Jelenc

Da bi se družina čim večkrat zbrala za domačo mizo, sem vam v tokratnem kulinarinem kotičku pripravila dva recepta za preproste sladice in recept za tortilje našega oblikovalca. Za srečno in zdravo življenje potrebujemo tako telesno kot tudi duhovno hrano - zato je potrebno da ne samo jemo, ampak jemo dobro.

Sestavine za pripravo sladice boste našli bodisi na domačem vrtu, na tržnici ali v trgovini. Nič vam ne bo treba iskati po trgovinah s prav posebnimi, eksotični dodatki, ki niso zrasli na naših tleh in so naši kulturi tuji.

Medene pogačice

Potrebne sestavine:

- 1 kg moka
- 400g masti
- 400g meda
- 200g sladkorja
- 3 rumenjake
- 1 jedilna žlica sode bikarbone

Vse sestavine dobro zmešamo z roko. Če je testo pretrdo je potrebno je dodati malo mlačne vode. Maso razvaljamo po mizi in z malim kozarčkom »izrežemo« kroge in jih tako zlagamo v pekač ter jih damo peči. Ko testo porumeni pekač vzamemo iz pečice in pustimo toliko časa, da se pogačice ohladijo, jih prerežemo na pol, namažemo z medom in jih postrežemo.

Česnica

Potrebne sestavine:

- 500g listnatega testa
- 500 g sladkorja
- 500g zmletih ali nasekljanih orehov
- 200g rozin
- mast (rastlinska ali svinjska)
- malo mleka

V namaščen pekač damo tri plasti listnatega testa, katerega zmehčamo z mlekom, tako da ga poškopimo. V posodo zmešam orehe, sladkor in rozine. Navlaženo testo premažemo z maščobo, potresemo z orehi, sladkorjem in rozinami, in spet položimo naslednjo plast testa in vse tako dalje dokler ne porabimo materiala. Zgornja plast testa namažemo z mastjo in damo peči v pečico na 200°C. Pečemo toliko časa, da testo postane zlatorumene barve. Ko je Česnica še topla jo narežemo na poljubno velike kocke in postrežemo.

Romske Tortilije

Potrebne sestavine (za 2 osebi):

- ena sveža paprika (rdeča ali zelena)
- pol sveže bučke
- en strok česna
- pol čebule
- pol pločevinke rjavega fižola (125 g)
- pasiran paradižnik
- nariban sir (npr. gauda)
- sol, poper in čili (drobljen)
- ščepec zelenjavne jušne kocke
- gorčica
- kislá smetana
- sončnično olje
- tortilje (lahko jih tudi kupite)
- 200 g piščančjega mesa

Pravzaprav so to čisto navadne tortilije, ampak jih imamo tako radi, da smo jih vzeli za svoje. Torej, vso zelenjavo narežemo na majhne koščke in jo postavimo na stran. Za tem narežemo meso na kockice in ga premažemo z gorčico, malenkost posolimo in dobro popečemo na olju.

Meso nato postavimo na stran in popečemo na olju še vso zelenjavo. Najprej popražimo fižol, nato dodamo čebulo, potem pa dodamo še ostalo zelenjavo, pri tem pa pazimo, da se nam ta ne zažge. Sproti dodajamo malo pasiranega paradižnika. Dodamo še malo soli, popra in jušne kocke, ter čili. Slednjega dajemo po želji, glede na to koliko nam odgovarja. Vse skupaj malo prekuhamo in dodamo dobro pečenega piščanca.

Nato vzamemo veliko ponev, malo pogrejemo tortilje in naložimo vsebino na tortilije, dodamo sir in malo kisle smetane.

Dober tek!

Pobarvanka za otroke

Kakšne barve je lisjak? Otroci lahko pošljete pobarvanko na naslov našega uredništva Linhartova 13, 1000 Ljubljana. Veliko dobre volje pri ustvarjanju Vam želi ekipa RIC-a. 🌀

